

Sygnatura akt I C 2171/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 19.04.2013 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jaromir Antoszewski

Protokolant: Mariola Olechno

po rozpoznaniu w dniu 11.04.2013 r. w Jeleniej Górze sprawy

z powództwa (...) sp. z o.o. w S.

przeciwko B. W. i I. W.

- o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa (Art. 189 kpc)

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od strony powodowej (...) sp. z o.o. w S. na rzecz pozwanych I. W. i B. W. solidarnie kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2171/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18.10.2012 r. powód (...) Sp. z o.o. w S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wystąpił przeciwko pozwanym B. W. i I. W. o ustalenie, że powodowa spółka uprawniona jest do prowadzenia egzekucji roszczenia wynikającego z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 03.06.2005r. (sygn. akt VII Nc 1500/05) oraz roszczenia wynikającego wstąpienia z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.06.2006 r. (sygn. akt VII Nc 1128/06) z ograniczeniem do udziału 1/2 części nieruchomości lokalowej położonej w K. przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej nr (...), bez ograniczenia wynikającego z wartości stanu czynnego stwierdzonego w spisie inwentarza spadku po zmarłym W. W. (1). Powód wnosił nadto zasądzenia od pozwanych solidarnie kosztów postępowania.

Dodatkowo powód wystąpił z wnioskiem o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w S. przeciwko M. W. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, zawisłej przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze pod sygn. akt I C 2109/12.

W uzasadnieniu podał, że jest wierzycielem jest W. W. (1), jego wierzytelność stwierdzona została dwoma tytułami wykonawczymi w postaci nakazu zapłaty 03.06.2005r. (sygn. akt VII Nc 1500/05) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 27.07.2005r. i z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.05.2006 r. (sygn. akt VII Nc 1128/06) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 11.10.2006r. W dniu 23.06.2008r. dłużnik dokonał z byłą żoną podziału majątku wspólnego, w wyniku którego przekazał nieodpłatnie na jej rzecz udział 1/2 w nieruchomości lokalowej położonej w K. przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej nr (...), strony ustaliły wartość nieruchomości na 60 000 zł, a tym samym udziału na 30 000 zł. Trzy miesiące później, w dniu (...) dłużnik zmarł, a w wyniku postępowania spadkowego, spadek przypadł z ustawy jego dzieciom tj. pozwany po połowie z dobrodziejstwem inwentarza. Nadmieniał, iż przeprowadzony spis inwentarza wykazał zerowy stan czynny spadku, w chwili śmierci dłużnik nie był właścicielem żadnego majątku, w skutek podziału majątku M. W. uzyskała nieodpłatnie korzyść majątkowa, zaś W. W. (1) stał się niewypłacalny z pokrzywdzeniem powoda. Postępowanie

egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi zostało umorzone wobec bezskuteczności. Stąd zaskarżył skargą pauliańską podział majątku, o co toczy się sprawa sygn. akt I C 2109/12. Powód zaznaczył dalej, iż uzyskał przeciwko spadkobiercom klauzulę wykonalności co do obu tytułów wykonawczych. Jako podstawę roszczenia przywołał art. 189 kpc. w zw. z art. 1031 §2 zd.1 kc. w zw. z art. 527 i in. kc. Cytując poglądy z piśmiennictwa przywołał definicję interesu prawnego – występującego, gdy powód w innej drodze nie może osiągnąć w pełni ochrony swoich praw, tzn. gdy zgłoszone żądanie zmierza w większej niż inne mogące wchodzić w rachubę postępowania, do zapewnienia ochrony praw osoby zainteresowanej. Podniósł, iż pomimo posiadanych względem pozwanych tytułów wykonawczych nie może prowadzić względem nich egzekucji wobec art. 1031 §2 zd.1 kc. i art. 319 kpc. a powinien mieć taką możliwość, gdyż czynność prawna zgodnego podziału majątku winna być uznana za bezskuteczną względem powoda (art. 527 kc.). Uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia z tytułu skargi pauliańskiej nie pozwoli na prowadzenie egzekucji wobec pozwanych, bo spowoduje, że dana czynność jest ważna, a jedynie względem danego, konkretnego wierzyciela bezskuteczna, co daje wierzycielowi możliwość prowadzenia egzekucji względem danej rzeczy jakby dłużnik nadal był właścicielem danej rzeczy (art. 532 kc.), na podstawie tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi (art. 776 kpc.). Natomiast wobec jego śmierci przeciwko spadkobiercom dłużnika (art. 779§2 w zw. z art. 788 kpc.), którzy odpowiadają do wysokości określonej w prawomocnym (nie możliwym do wzruszenia) spisie inwentarza tj. do kwoty „0” zł. Stąd jako jedyny sposób zaniegowania zawartego w spisie inwentarza zerowego stanu czynnego spadku i umożliwienie wierzycielowi egzekucji, w zakresie w jakim wierzyciel miałby prawo prowadzić egzekucję, gdyby nie czynność prawna spadkodawcy – wywodził powód – jest niniejsze powództwo.

Wniosek o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 §1 pkt.1 kpc. uzasadnił przekonaniem, iż oddalenie powództwa w sprawie o sygn. I C 2109/12 skutkowałoby oddaleniem powództwa również w niniejszym postępowaniu jako niezasadnego.

Pozwani B. W. i I. W., reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew z dnia 28.02.2013r. wnieśli oddalenie powództwa oraz wniosku o zawieszenie postępowania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2417 zł.

W uzasadnieniu przywołując art.1031§2 zd.2 kc. jako jedyny pozwalający na pominięcie ograniczenia odpowiedzialności do ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku tylko w razie gdy spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał nie istniejące długi, zaprzeczyli aby powód wykazał ad. swojego interesu prawnego takie przesłanki. Zakwestionowali powołane okoliczności oraz przekonanie powoda, twierdzącego że nawet korzystne dla niego rozstrzygnięcie o żądaniu z art. 527 kc. uprawniałoby go do prowadzenia egzekucji wobec pozwanych i żądanie ustalenia ich odpowiedzialności ponad wartość czynnego spadku. Przyznali jako bezsporny stan faktyczny opisany w pozwie, nadmieniając, iż w chwili otwarcia spadku I. W. była małoletnia, ani ona ani jej brat nie byli stronami umowy między rodzicami o podział majątku i zniesienie współwłasności i nie mieli żadnego wpływu na podejmowane przez rodziców czynności, rzetelnie podali w inwentarzu spadku stan czynny spadku, a W. W. (1) w chwili otwarcia spadku nie posiadał żadnego majątku. Zaprzeczyli aby rozstrzygnięcie w sprawie I C 2109/12 miało wpływ na wynik niniejszej sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 03.06.2005r. (sygn. akt VII Nc 1500/05) nakazano pozwanemu W. W. (1) zapłacić na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 1767,31 zł z odsetkami i kosztami postępowania. W dniu 27.07.2005r. orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności.

Nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.05.2006 r. (sygn. akt VII Nc 1128/06) nakazano pozwanemu W. W. (1) i W. D. zapłacić solidarnie na rzecz (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 9848,66 zł z odsetkami i kosztami postępowania. W dniu 11.10.2006 r. orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności.

Postępowanie egzekucyjne przeciwko W. W. (1) z wniosku (...) Sp. z o.o. w S. zostało postanowieniem komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. z dnia 16.02.2006r. (sygn. akt Km 3137/05) umorzone wobec bezskuteczności egzekucji.

Umową notarialną z dnia 23.06.2008r. W. W. (1) i M. W. dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że M. W. nabyła na wyłączną własność lokal mieszkalny położony w K. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z prawami związanymi z jego własnością, bez spłat i dopłat wskazując, iż innymi składnikami majątku wspólnego podzielili się już wcześniej.

(dowód :nakazy zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z klauzulami

wykonalności k. 13, 14

akt notarialny z dnia 23.06.2008r. k. 15-19,

postanowienie komornika k. 38,

wydruk z księgi wieczystej k. 20-32,

okoliczności bezsporne).

W dniu 22.09.2008r. W. W. (1) zmarł. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 05.09.2011 r. (sygn. akt I Ns 145/11) stwierdzono nabycie spadku po nim na podstawie ustawy przez syna B. W. i córkę I. W. po 1/2 części z dobrodziejstwem inwentarza.

Protokołem z dnia 25.11.2011r. komornik przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze D. B. dokonując spisu inwentarza po W. W. (1) ustalił brak majątku ruchomego, nieruchomości, wierzycelności i innych praw majątkowych po zmarłym.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 26.04.2012 r. (sygn. akt I Co 74/12) nadano klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.05.2006 r. (sygn. akt VII Nc 1128/06) przeciwko spadkobiercom dłużnika W. W. (1) - B. W. i I. W., z ograniczeniem ich odpowiedzialności do ustalonego w inwentarzu stanu czynnego masy spadkowej.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 14.05.2012 r. (sygn. akt I Co 2009/12) nadano klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 03.06.2005r. (sygn. akt VII Nc 1500/05) przeciwko spadkobiercom dłużnika W. W. (1) - B. W. i I. W., zastrzegając im prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku po zmarłym W. W. (1).

(dowód :postanowienia Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z klauzulami

wykonalności k. 39, 40,

postanowienie spadkowe Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze k.33,

protokół komornika k. 34,

okoliczności bezsporne).

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie stan faktyczny był bezsporny . Spór między stronami sprowadzał się do oceny prawnej dopuszczalności uwzględnienia roszczenia powoda na gruncie jego interesu prawnego oraz orzeczenia spadkowego, stanu czynnego spadku i podziału majątku między zmarłym dłużnikiem oraz jego byłą żoną .

Art. 189 kpc. stanowi : powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

W ocenie sądu brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa. Powód nie wykazał w myśl art. 6 kc. interesu prawnego rozumianego jako potrzeba ochrony prawnej , co do zasady niemożliwej do uzyskania w innym postępowaniu , zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego, jak również celem, któremu służy art. 189 kpc. (wyrok SN z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 104/00, Lex nr 75344).

W przedmiotowej sprawie pozwani bezsprzecznie nabyli spadek po dłużniku z dobrodziejstwem inwentarza , a stan czynny spadku ustalony w prawomocnym spisie inwentarza jest zerowy. Zgodnie z art. 1031 § 2 kc. w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi. Inne wyjątki eliminujące ograniczenie tu odpowiedzialności spadkobiercy wymienione są enumeratywnie w konkretnych przepisach (art. 316 k.c. , art. 74 u.k.w.h.). Uwzględnienie roszczenia powoda oznaczałoby zatem sprzeczne z prawem przyznanie mu faktycznie uprawnienia do prowadzenia egzekucji z pominięciem ograniczeń wynikających z art. 1031 § 2 kc. Bez znaczenia przy tym dla tej oceny , jak słusznie podnoszą pozwani , jest rozstrzygnięcie sprawy ze skargi pauliańskiej powoda przeciwko M. W. toczącej się pod sygn. akt I C 2109/12. W wyniku bowiem nawet pozytywnego rozstrzygnięcia wymieniony składnik majątku w postaci udziału w nieruchomości nie zostanie nabyty przez pozwanych w drodze dziedziczenia bo nie wejdzie do spadku w związku z jedynie bezskutecznością względną wobec powoda a nie nieważnością czynności podziału majątku. W ocenie sądu nie ma zarazem możliwości niejako dwutorowego prowadzenia egzekucji wobec pozwanych tj. raz jako spadkodawców z ich prawem powoływania się na ograniczenia odpowiedzialności do wartości stanu spadku ustalonego w spisie inwentarza a innym razem bez prawa powoływania się na takie ograniczenie w odniesieniu do udziału w nieruchomości.

W konsekwencji w świetle powyższych zważeń i ustaleń Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

O kosztach rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądając je od powoda na rzecz pozwanych w wysokości żądanego wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika pozwanych i opłaty od pełnomocnictwa.